TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. liepos 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendra žemės ūkio politika — Reglamentas (EB) Nr. 65/2011 — Finansavimas EŽŪFKP lėšomis — Parama kaimo plėtrai — Operacijų ir išlaidų atitikties reikalavimams taisyklės — Laikina sąlyga — Visiškas nefinansavimas — Paramos sumažinimas“

Byloje C-111/15

dėl *Upravno sodišče* (Administracinis teismas, Slovėnija) 2015 m. vasario 10 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. kovo 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Občina Gorje

prieš

Slovėnijos Respubliką

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits (pranešėjas) ir M. Berger,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. sausio 28 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Občina Gorje*, atstovaujamos *odvetnik* A. Mužina,

— Slovėnijos vyriausybės, atstovaujamos V. Klemenc, padedamo patarėjo teisės klausimais B. Jovin Hrastnik,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Simmons, padedamos QC G. Facenna,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J. Aquilina ir B. Rous Demiri,

susipažinęs su 2016 m. balandžio 20 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: slovėnų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005, p. 1) 71 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Občina Gorje* (Gorjės komuna, Slovėnija) ir Slovėnijos Respublikos ginčą dėl atsisakymo šiai komunai išmokėti paramą pagal kaimo plėtros programą, kuri bendrai finansuojama iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšų.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Reglamento Nr. 1698/2005 61 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Taikant subsidiarumo principą ir atsižvelgiant į išimtis, turėtų būti numatytos nacionalinės taisyklės dėl išlaidų atitikimo reikalavimams.“

4 Šio reglamento 71 straipsnyje numatyta:

„1. Nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 39 straipsnio 1 dalies, išlaidos atitinka reikalavimus EŽŪFKP finansavimui gauti, jei atitinkamą pagalbos sumą 2007 m. sausio 1 d.– 2015 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu faktiškai sumoka mokėjimo agentūra. Bendrai finansuojamos operacijos neturėtų būti baigtos iki pradinės išlaidų atitikimo reikalavimams datos.

Naujos išlaidos, pridedamos keičiant 19 straipsnyje nurodytą programą, atitinka reikalavimus nuo tos dienos, kai Komisija gauna prašymą pakeisti programą.

2. Išlaidos atitinka reikalavimus EŽŪFKP finansavimui gauti tik tuo atveju, jei jos susijusios su operacijomis, kurias pagal kompetentingos įstaigos nustatytus atrankos kriterijus atrinko atitinkamos programos valdymo institucija arba kurios buvo atrinktos jos atsakomybe.

3. Taisyklės dėl išlaidų atitikimo reikalavimams nustatomos nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytas specialias sąlygas tam tikroms kaimo plėtros priemonėms.

<...>“

5 Minėto reglamento 74 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Siekiant užtikrinti, kad [Sąjungos] finansiniai interesai būtų veiksmingai apsaugoti, valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus <...>“

6 Dėl Reglamento Nr. 1698/2005 vienas po kito buvo priimti du įgyvendinimo reglamentai. Iš pradžių buvo priimtas 2006 m. gruodžio 7 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1975/2006 (OL L 368, p. 74), o paskui – 2011 m. sausio 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 65/2011 (OL L 25, 2011, p. 8), kuriuo buvo panaikintas Reglamentas Nr. 1975/2006.

7 Reglamento Nr. 65/2011 30 straipsnyje numatyta:

„1. Išmokos apskaičiuojamos remiantis duomenimis, kurie atliekant administracinius patikrinimus buvo nustatyti atitinkantys reikalavimus.

Valstybė narė išnagrinėja paramos gavėjo mokėjimo prašymą ir nustato sumas, atitinkančias paramos skyrimo reikalavimus. Ji nustato:

a) paramos gavėjui mokėtiną sumą tik pagal mokėjimo prašymą;

b) paramos gavėjui mokėtiną sumą išnagrinėjus mokėjimo prašymo atitikimą reikalavimams.

Jeigu pagal a punktą nustatyta suma viršija pagal b punktą nustatytą sumą daugiau nei 3 %, sumažinimas taikomas pagal b punktą nustatytai sumai. Sumažinimo suma yra lygi tų abiejų sumų skirtumui.

Tačiau parama nemažinama, jei paramos gavėjas gali įrodyti, kad reikalavimų neatitinkanti suma buvo įtraukta ne dėl jo (jos) kaltės.

2. Jeigu nustatoma, kad paramos gavėjas sąmoningai pateikė klaidingą deklaraciją, už atitinkamą veiklą parama iš EŽŪFKP neskiriama, o tai veiklai finansuoti jau sumokėtos sumos susigrąžinamos. Be to, kalendoriniais metais, kuriais nustatytas pažeidimais, ir kitais kalendoriniais metais parama pagal tą pačią priemonę paramos gavėjui neskiriama.

<...>“

8 Pagal šio reglamento 34 straipsnį:

„1. Reglamentas (EB) Nr. 1975/2006 panaikinamas nuo 2011 m. sausio 1 d.

Tačiau jis ir toliau taikomas mokėjimo prašymams, pateiktiems iki 2011 m. sausio 1 d.

<...>“

Slovėnijos teisė

9 *Zakon o kmetijstvu* (Žemės ūkio įstatymas, *Uradni list RS*, št. 45/2008, 57/2012, 90/2012, toliau – *ZKme-1*) pateiktos bendrosios nuostatos dėl kaimo plėtros.

10 Remiantis *ZKme-1* 10 straipsniu:

„Vadovaudamasi programavimo dokumentais vyriausybė priima žemės ūkio priemonių įgyvendinimo nuostatas.“

11 Šio įstatymo 12 straipsnyje nustatyta:

„Įgyvendindama kaimo plėtros priemones vyriausybė nustato:

— konkrečių kaimo plėtros priemonių nustatymo ir įgyvendinimo priemonių rūšis, sąlygas, gavėjus, kriterijus ir procedūras;

— konkrečių kaimo plėtros priemonių finansavimo išteklius.“

12 Kiek tai susiję su sprendimu dėl subsidijų atitikties reikalavimams, *ZKme-1* 53 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Jeigu prašymas atitinka teisės normų ir skelbimo apie konkursą reikalavimus, kompetentinga institucija turi priimti šalims skirtą sprendimą dėl atitikties subsidijų reikalavimams ir suteikti šiuo tikslu išteklių.“

13 Dėl prašymų skirti subsidijas *ZKme-1* 56 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Institucija sprendimu atmeta kiekvieną prašymą, kuris neatitinka reikalavimų, numatytų teisės aktuose, skelbime apie konkursą arba sprendime dėl atitikties subsidijų reikalavimams.“

14 Remdamasi *ZKme-1* Slovėnijos vyriausybė priėmė *Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013* (Dekretas dėl kaimo plėtros programos 1, 3 ir 4 krypčių priemonių 2007–2013 m. laikotarpiui, *Uradni list RS*, št. 40/2010, 85/2010, toliau – PRP dekretas).

15 Pagal PRP dekreto 79 straipsnio 4 dalį:

„Reikalavimus atitinkančiomis investavimo išlaidomis laikomos tik tokios išlaidos, kurių patiriama nuo sprendimo dėl atitikties subsidijų reikalavimams priėmimo iki investicinio projekto pabaigos arba vėliausiai iki 2015 m. birželio 30 d. Pirmųjų išlaidų patiriama tada, kai gavėjas dėl skiriamų subsidijų prisiima įsipareigojimus (sudaro sutartis, užsako medžiagų, įrangos, paslaugų ar darbų).“

16 Slovėnijos Respublikos žemės ūkio, miškininkystės ir maisto ministerija, remdamasi PRP dekretu, paskelbė skelbimą apie konkursą dėl priemonės Nr. 322 „Kaimų atnaujinimas ir plėtra“ (toliau – skelbimas apie konkursą).

17 Šio skelbimo apie konkursą IV/1 skirsnio „Atitikties sąlygos, kurios turi būti įvykdytos pateikiant prašymą, susijusį su skelbimu apie konkursą“ skyriaus „Investicijos“ 1 punkte numatyta:

„Negalima pradėti investuoti iki sprendimo dėl atitikties subsidijų reikalavimams priėmimo.“

18 Skelbimo apie konkursą VI skirsnio 3 punkte numatyta:

„Pagal PRP dekreto 79 straipsnį paramos reikalavimus atitinka investavimo išlaidos, patirtos nuo sprendimo dėl atitikties subsidijų reikalavimams priėmimo iki investicinio projekto pabaigos arba vėliausiai iki 2015 m. birželio 30 d.“

19 Skelbimo apie konkursą VI skirsnio 4 ir 5 punktuose nustatyta:

„4. Paramos reikalavimus taip pat atitinka bendrosios išlaidos, pavyzdžiui, patirtos ruošiant prašymą, renkant su statybomis susijusius dokumentus ir rengiant prašymus atlikti mokėjimus, patirtos nuo 2007 m. sausio 1 d. iki paskutinio prašymo išmokėti subsidiją pateikimo. Iki išlaidų atitikties reikalavimams datos prašymą pateikęs asmuo negali pradėti darbų ar prisiimti kokių nors įsipareigojimų, susijusių su numatytomis subsidijomis.

5. Remiantis PRP dekreto 79 straipsniu, pirmųjų išlaidų patiriama tada, kai gavėjas dėl skiriamų subsidijų prisiima įsipareigojimus (sudaro sutartis, užsako medžiagų, įrangos, paslaugų ar darbų). Prašymą pateikęs asmuo gali pradėti rangovų atranką pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, tačiau jis negali sudaryti sutarties su atrinktu rangovu prieš priimant sprendimą dėl atitikimo subsidijų reikalavimams.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

20 *Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja* (Slovėnijos Respublikos kaimo plėtros žemės ūkio rinkų agentūra, toliau – agentūra) paskelbė skelbimą apie konkursą siekdama suteikti finansinę paramą kaimų atnaujinimo ir plėtros priemonėms pagal Slovėnijos Respublikos 2007–2013 m. kaimo plėtros programą.

21 2010 m. rugpjūčio 19 d. Gorjės komuna pateikė paramos prašymą pagal šį skelbimą apie konkursą, prašydama, kad EŽŪFKP bendrai finansuotų pastato (Gorjės komuna yra jo bendrasavininkė) renovacijos projektą.

22 Prieš pateikdama paramos prašymą ji surengė konkurso procedūrą, per kurią buvo atrinktas darbų rangovas. 2010 m. liepos 12 d. Gorjės komuna su šiuo rangovu pasirašė dvi sutartis, į kurias įtraukta vykdymo sustabdymo sąlyga, pagal kurią šios sutartys galios, tik jeigu Gorjės komunos projektas bus pripažintas atitinkančiu subsidijuojamos kaimo plėtros programos reikalavimus.

23 2010 m. spalio 19 d. sprendimu agentūra atrinko Gorjės komunos projektą ir pagal šią programą skyrė jai bendrą 128 200,52 EUR finansavimą.

24 2011 m. birželio 1 d. Gorjės komunai pateikus prašymą išmokėti jai skirtą sumą, agentūra atliko renovuotino pastato patikrinimą vietoje. Remdamasi statybų dokumentais ji konstatavo, kad pastato stogo griovimo darbai buvo pradėti 2010 m. rugpjūčio 16 d.

25 Tiek *ZKme-1*, tiek skelbime apie konkursą numatyta, kad EŽŪFKP lėšomis bendrai finansuojamos gali būti tik išlaidos, patirtos priėmus sprendimą skirti subsidijas.

26 Todėl 2011 m. lapkričio 3 d. sprendimu agentūra atsisakė išmokėti visą paramos sumą, numatytą pagrindinėje byloje nagrinėjamai renovacijai.

27 Gorjės komuna prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pirmą kartą pateikė skundą dėl 2011 m. lapkričio 3 d. sprendimo panaikinimo. Priėmęs šios komunos skundą, *Upravno sodišče* (Administracinis teismas, Slovėnija) grąžino bylą agentūrai, kad ši priimtų naują sprendimą.

28 2013 m. balandžio 25 d. sprendimu agentūra antrą kartą atsisakė išmokėti paramos sumą, skirtą 2010 m. spalio 19 d. sprendimu. Gorjės komuna prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme dar kartą užginčijo šį atsisakymą.

29 Gorjės komuna iš esmės teigia, kad, pirma, agentūros taikomos atitikties reikalavimams sąlygos yra griežtesnės už numatytąsias Reglamente Nr. 1698/2005. Antra, tik renovuotino pastato bendraturčio iniciatyva vykdomi darbai prasidėjo prieš pateikiant paramos prašymą, o Gorjės komuna įsipareigojimus prisiėmė tik su sąlyga, kad bus skirta atitinkama parama.

30 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą dėl nacionalinių nuostatų, kiek jose numatytos atitikties reikalavimams sąlygos laiko atžvilgiu yra griežtesnės už nustatytąsias Reglamente Nr. 1698/2005, suderinamumo. Be to, jis nori išsiaiškinti, ar tuo atveju, kai reikalavimų neatitinka tam tikros išlaidos, pagal šį reglamentą nacionalinėms institucijoms leidžiama atmesti visą prašymą dėl bendro finansavimo, ar tokia sankcija yra per griežta.

31 Šiomis aplinkybėmis *Upravno sodišče* (Administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar Reglamentas Nr. 1698/2005 ir konkrečiai jo 71 straipsnio 3 dalis, pagal kurią išlaidų atitikties reikalavimams taisyklės nustatomos nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytas specialias sąlygas dėl tam tikrų kaimo plėtros priemonių, turi būti aiškinami taip, kad

jais draudžiama nacionalinės teisės norma, numatyta [PRP dekreto] 79 straipsnio 4 dalyje ir [skelbimo apie konkursą] VI skyriaus 3 punkte, pagal kurią reikalavimus atitinkančiomis investavimo išlaidomis laikomos tik išlaidos, patirtos po sprendimo dėl teisės gauti subsidijas priėmimo (iki investavimo projekto pabaigos arba vėliausiai iki 2015 m. birželio 30 d.)?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar Reglamentas Nr. 1698/2005 ir konkrečiai jo 71 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinami taip, kad jais draudžiama nacionalinės teisės norma, numatyta [*ZKme-1*] 56 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią turi būti atmestas visas prašymas, neatitinkantis PRP dekreto 79 straipsnio 4 dalies, susijusios su reikalavimus atitinkančiomis investavimo išlaidomis, patirtomis po sprendimo priėmimo?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

32 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį draudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią EŽŪFKP lėšomis bendrai finansuojant kaimo plėtros operaciją, kurią atrinko atitinkama kaimo plėtros programos administravimo institucija arba kuri buvo atrinkta jos atsakomybe, reikalavimus atitinka tik išlaidos, patirtos priėmus sprendimą suteikti tokią paramą.

33 Šis teismas visų pirma mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamoje nacionalinės teisės normoje nustatytos daug labiau ribojančios sąlygos dėl kaimo plėtros priemonių bendro finansavimo nei Reglamente Nr. 1698/2005, todėl ji gali pažeisti to reglamento nuostatas.

34 Šiuo klausimu svarbu priminti, kad nors dėl savo pobūdžio ir paskirties Sąjungos teisės šaltinių sistemoje reglamentų nuostatos paprastai turi tiesioginį poveikį nacionalinės teisės sistemose ir nacionalinėms valdžios institucijoms nereikia imtis įgyvendinimo priemonių, kai kurias jų nuostatas gali prireikti įgyvendinti valstybėms narėms priimant įgyvendinimo priemones (2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 35 punktas; 2014 m. sausio 16 d. Nutarties *Dél-Zempléni Nektár Leader Nonprofit*, C-24/13, EU:C:2014:40, 14 punktas ir 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Szatmári Malom*, C-135/13, EU:C:2014:327, 54 punktas).

35 Be to, neginčytina, kad valstybės narės gali priimti reglamentą įgyvendinančias priemones, jeigu nepažeidžia jo tiesioginio taikymo, neiškraipo jo, kaip Sąjungos teisės akto, pobūdžio ir jei patikslina šiuo reglamentu joms suteiktos diskrecijos įgyvendinimą, nepažeisdamos jo nuostatų (2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 36 punktas ir 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Szatmári Malom*, C-135/13, EU:C:2014:327, 55 punktas).

36 Remiantis reikšmingomis nagrinėjamo reglamento nuostatomis, aiškinamomis atsižvelgiant į jo tikslus, reikia nustatyti, ar pagal jas valstybėms narėms draudžiama, nurodoma arba leidžiama priimti tam tikras įgyvendinimo priemones, o pastaruoju atveju – visų pirma ar atitinkama priemonė patenka į kiekvienai valstybei narei pripažįstamos diskrecijos sritį (2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 37 punktas).

37 Pirma, dėl reikšmingų nagrinėjamo reglamento nuostatų reikia pažymėti, kad, viena vertus, remiantis to reglamento 71 straipsnio 3 dalimi, išlaidų atitikties reikalavimams taisyklės iš principo nustatomos nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į šiuo reglamentu nustatytas specialias sąlygas dėl tam tikrų kaimo plėtros priemonių (žr., be kita ko, 2014 m. gegužės 15 d. Sprendimo *Szatmári Malom*, C-135/13, EU:C:2014:327, 27 punktą).

38 Kita vertus, Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta, kad „bendrai finansuojamos operacijos neturėtų būti baigtos iki pradinės išlaidų atitikimo reikalavimams datos“, t. y. 2007 m. sausio 1 d., ir kad išlaidos atitinka reikalavimus, tik jeigu jos susijusios su operacijomis, kurias atrinko atitinkama kaimo plėtros programos administravimo institucija arba kurios buvo atrinktos jos atsakomybe.

39 Remiantis tuo, kas išdėstyta, galima teigti, jog kadangi to straipsnio 3 dalimi valstybėms narėms suteikiama principinė kompetencija nustatyti išlaidų atitikties reikalavimams taisykles, reikia konstatuoti, kad šios valstybės narės pagrįstai gali numatyti jų atitikties reikalavimams sąlygą, susijusią visų pirma su tuo, kad šios išlaidos patirtos patvirtinus paramos prašymą.

40 Šį aiškinimą patvirtina tai, kad tokia sąlyga padeda įgyvendinti išlaidų skyrimo konkrečiai operacijai principą, įtvirtintą Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 2 dalyje.

41 Antra, kalbant apie Reglamento Nr. 1698/2005 tikslą, reikia pažymėti, kad remiantis jo 5 konstatuojamąja dalimi, šis tikslas yra skatinti kaimo plėtrą. Todėl sąlyga, pagal kurią reikalavimus atitinka tik tos su bendrai finansuojama operacija susijusios išlaidos, kurių patirta priėmus sprendimą skirti paramą, atitinka šį tikslą, nes ji, kaip generalinis advokatas konstatavo savo išvados 50 punkte, užtikrina veiksmingesnį EŽŪFKP lėšų paskirstymą. Viena vertus, tokia sąlyga leidžia tikslingiau paskirstyti lėšas, sumažinant riziką, susijusią su aplinkybių pasikeitimu nuo išlaidų patyrimo iki sprendimo skirti paramą priėmimo. Kita vertus, ši sąlyga leidžia sumažinti riziką, kad lėšos bus paskirtos investicijoms, kurioms įgyvendinti nereikia valstybės subsidijų, nes šios investicijos jau buvo vykdomos ar net baigtos prieš skiriant paramą.

42 Be to, svarbu pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 1698/2005 74 straipsnio 1 dalį valstybės narės priima visas įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas siekdamos užtikrinti, kad Sąjungos finansiniai interesai būtų veiksmingai apsaugoti. Kai parama mokama EŽŪFKP lėšomis siekiant padengti išlaidas, patirtas prieš priimant sprendimą skirti paramą, tokių išlaidų atitikties reikalavimams patikrinimas gali būti sudėtingas, todėl tokios apsaugos veiksmingumas gali sumažėti.

43 Trečia, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą nematyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama nacionalinės teisės norma sudaro kliūčių tiesioginiam Reglamento Nr. 1698/2005 taikymui ar iškraipo jo, kaip Sąjungos teisės akto, pobūdį. Atvirkščiai, *ZKme-1* 12 straipsnyje numatyta, kad siekdama įgyvendinti kaimo plėtros priemones vyriausybė nustato konkrečių kaimo plėtros priemonių nustatymo ir įgyvendinimo priemonių rūšis, sąlygas, gavėjus, kriterijus ir procedūras. Bet kuriuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atlikti reikiamus patikrinimus šiuo klausimu.

44 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad turint omenyje minėtus patikrinimus, numatydama, kad vien išlaidos, kurios susijusios su operacija, atrinkta siekiant bendrai finansuoti EŽŪFKP lėšomis, ir kurių patirta priėmus sprendimą skirti paramą, atitinka šio bendro finansavimo reikalavimus, Slovėnijos Respublika neperžengė diskrecijos, jai suteiktos Reglamentu Nr. 1698/2005, ribų.

45 Vadinasi, Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį nedraudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią EŽŪFKP lėšomis bendrai finansuojant operaciją, kurią atrinko atitinkama kaimo plėtros programos administravimo institucija arba kuri buvo atrinkta jos atsakomybe, reikalavimus atitinka tik išlaidos, patirtos priėmus sprendimą skirti tokią paramą.

Dėl antrojo klausimo

46 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kurioje nustatyta, kad turi būti atmestas visas mokėjimo prašymas, susijęs su operacija, kuri pripažinta atitinkančia bendro finansavimo EŽŪFKP lėšomis reikalavimus, kai tam tikrų su šia operacija susijusių išlaidų buvo patirta prieš priimant sprendimą skirti tokią paramą.

47 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 38 ir 39 punktų, Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatant, kad EŽŪFKP lėšomis gali būti finansuojamos tik išlaidos, susijusios su operacija, kurią atrinko atitinkama kaimo plėtros programos administravimo institucija arba kuri buvo atrinkta jos atsakomybe, valstybėms narėms iš principo paliekama pačioms nustatyti išlaidų atitikties reikalavimams taisykles.

48 Nors šiose nuostatose įtvirtinta sistema, susijusi su išlaidų, kurios finansuojamos EŽŪFKP lėšomis ir dėl kurių gali būti pateiktas mokėjimo prašymas, atitikties reikalavimams sąlygomis, jose nenurodyta, kokios yra vienos iš šių sąlygų nesilaikymo pasekmės mokamos sumos dydžiui.

49 Tokiomis aplinkybėmis svarbu pabrėžti, kad Reglamento Nr. 65/2011 30 straipsnis, kuris, remiantis to reglamento 34 straipsnio 1 dalimi, taikytinas nuo 2011 m. sausio 1 d. pateiktiems mokėjimo prašymams, susijęs būtent su išlaidų, patirtų vykdant operacijas, atitinkančias bendro finansavimo EŽŪFKP lėšomis reikalavimus, mažesniu finansavimu ar nefinansavimu.

50 Minėto 30 straipsnio 1 dalyje iš esmės numatyta, kad valstybės narės turi išnagrinėti mokėjimo prašymą tam, kad nustatytų sumas, atitinkančias paramos skyrimo reikalavimus. Taigi, jei vien pagal mokėjimo prašymą bendrai finansuojant EŽŪFKP lėšomis mokėtina suma daugiau kaip 3 % viršija sumą, kuri turi būti išmokėta patikrinus mokėjimo prašymo priimtinumą, pastarosios sumos sumažinimas yra lygus šių dviejų sumų skirtumui.

51 Be to, Reglamento Nr. 65/2011 30 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad, paramos gavėjui sąmoningai pateikus klaidingą deklaraciją, visa atitinkama operacija neremiama EŽŪFKP lėšomis, o tai operacijai finansuoti jau sumokėtos sumos susigrąžinamos.

52 Šiuo atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad tam tikros išlaidos, susijusios su pagrindinėje byloje nagrinėjama operacija, buvo patirtos prieš priimant sprendimą skirti paramą. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad pagal nacionalinės teisės nuostatas, susijusias su išlaidų atitikties reikalavimams sąlygomis, t. y. *ZKme-1* 56 straipsnio 4 dalį, siejamą su PRP dekreto 79 straipsnio 4 dalimi, jei išlaidų, susijusių su operacija, kuri pripažinta atitinkančia bendro finansavimo EŽŪFKP lėšomis reikalavimus, dalis buvo patirta prieš priimant sprendimą skirti paramą, kompetentinga institucija atmeta mokėjimo prašymą, susijusį su visa atrinkta operacija.

53 Kaip generalinis advokatas pabrėžė savo išvados 79 punkte, valstybės narės negali taikyti tokios radikalios atsisakymo mokėti priemonės kitais atvejais nei numatytasis Reglamento Nr. 65/2011 30 straipsnio 2 dalyje, susijusioje su situacija, kai paramos gavėjas sąmoningai pateikė klaidingą deklaraciją. Visais kitais atvejais šio reglamento 30 straipsnyje numatytas paramos sumos sumažinimas, apskaičiuojamas pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytą metodą.

54 Šis metodas, skirtas tam, kad būtų atmestos reikalavimų neatitinkančios išlaidos, t. y. pagrindinės bylos aplinkybėmis – išlaidos, patirtos prieš priimant sprendimą skirti paramą, apima lemiamą reikšmę turintį elementą, nes faktiškai mokėtina suma sumažinama daug didesne suma už tą, kurią sudaro

reikalavimų neatitinkančios išlaidos. Šiomis aplinkybėmis tokiu metodu siekiama užkirsti kelią vadinamiesiems „netikėtos naudos“ padariniams kartu išlaikant proporcingumą, nes reikalavimus faktiškai atitinkančios išlaidos nėra visiškai nefinansuojamos iš paramos.

55 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 3 dalis, siejama su Reglamento Nr. 65/2011 30 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kurioje nustatyta, kad turi būti atmestas visas mokėjimo prašymas, susijęs su operacija, kuri pripažinta atitinkančia bendro finansavimo EŽŪFKP lėšomis reikalavimus, kai tam tikrų su šia operacija susijusių išlaidų buvo patirta prieš priimant sprendimą skirti tokią paramą, jei paramos gavėjas mokėjimo prašyme sąmoningai nepateikė klaidingos deklaracijos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

56 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai 71 straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį nedraudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, pagal kurią Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis bendrai finansuojant kaimo plėtros operaciją, kurią atrinko atitinkama kaimo plėtros programos administravimo institucija arba kuri buvo atrinkta jos atsakomybe, reikalavimus atitinka tik išlaidos, patirtos priėmus sprendimą skirti tokią paramą.**

2. **Reglamento Nr. 1698/2005 71 straipsnio 3 dalis, siejama su 2011 m. sausio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 65/2011 30 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės norma, kaip antai nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, kurioje nustatyta, kad turi būti atmestas visas mokėjimo prašymas, susijęs su operacija, kuri pripažinta atitinkančia bendro finansavimo Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis reikalavimus, kai tam tikrų su šia operacija susijusių išlaidų buvo patirta prieš priimant sprendimą skirti tokią paramą, jei paramos gavėjas mokėjimo prašyme sąmoningai nepateikė klaidingos deklaracijos.**

Parašai.